

GS brief aan Provinciale Staten

Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
6 februari 2024

Ons kenmerk
PZH-2024-848081445
DOS-2023-0006836 Windenergie 2023-2027

Bijlagen
3

Aan Provinciale Staten

Onderwerp:

GS-brief aan PS stand van zaken windpark Brielse Maasdijk gemeente Nissewaard

Geachte Statenleden,

Met deze brief informeren wij u over de situatie rondom windpark Brielse Maasdijk in de gemeente Nissewaard. Daarvoor schetsen wij eerst de bestuurlijke en juridische context, want het blijkt dat er nogal wat begripsverwarring over is. Vervolgens worden de mogelijke scenario's benoemd. In de bijlage schetsen wij een chronologisch overzicht van belangrijke mijlpalen.

Inspanningsverplichting

Door het sluiten van een bestuursovereenkomst (bijlage 1) met de provincie in 2019 neemt de gemeente een inspanningsverplichting op zich om uiterlijk in 2025 ten minste 18 megawatt (hierna: MW) windenergie op de Brielse Maasdijk te realiseren. Deze opgave wordt door de gemeente bevestigd bij de verlenging van het Convenant windenergie Rotterdamse regio. Dit convenant is een bestuurlijke afspraak van de gemeenten in de Rotterdamse regio, de provincie, het waterschap en een aantal maatschappelijke partners die moet leiden tot de realisatie van minstens 150 MW windenergie in 2025. Als één gemeente minder realiseert, moet dit opgevangen worden door de anderen. Deze afspraken vloeien voort uit het Energieakkoord.

Regionale Energiestrategie (RES)

Nissewaard is onderdeel van de energieregio Rotterdam Den Haag. Deze heeft zich gecommitteerd aan een regiodoel van 2,8 tot 3,2 TWhr opwek van duurzame energie in 2030. Hiervan is circa 35% gerealiseerd, zit circa 35% in de pijplijn en moet 30% nog worden gerealiseerd. De 150 MW van het convenant Windenergie is een belangrijk deel hiervan. De RES vloeit voort uit het Klimaatakkoord.

Drie of vijf windmolens

HVC heeft bij de gemeente een vergunningaanvraag ingediend voor vijf windturbines aan de Brielse Maasdijk die volgens in- en externe juristen van zowel de gemeente als de provincie aan de wettelijke en gemeentelijke kaders voldoet. Het college van Nissewaard heeft dan ook aangegeven dat zij geen rechtmatige grond zien voor het afwijzen van de vergunningsaanvraag.

Deze aanvraag is in overleg met het college in verschillende samenstellingen tot stand gekomen. Het college heeft met instemming van de voltallige gemeenteraad in 2016 haar inzet voor windenergie verhoogd om zo ook haar bijdrage aan de RES te leveren. Door een door de gemeenteraad unaniem aangenomen motie in 2018, wordt de Brielse Maasdijk als enige windlocatie in de gemeente aangewezen. Het zoekgebied voor windenergie beslaat een zeer groot deel van de Brielse Maasdijk, met ruimte voor zeker zes of zeven windturbines.

De nieuwe gemeenteraad heeft in samenspraak met HVC en de omgeving een lokaal normenkader opgesteld met de strengste geluids- en andere eisen van Nederland. Na overleg met het nieuwe

college heeft HVC haar plannen aangepast met extra geluidsmaatregelen en het windpark afgeschaald tot vijf windturbines.

Desondanks heeft de gemeenteraad besloten om geen ontwerp-verklaring van geen bedenkingen (hierna: vvgb) te willen afgeven, die nodig is voor het afgeven van de omgevingsvergunning. De gemeenteraad wil maximaal drie windturbines plaatsen ten westen van de Hartelbrug. Het ervaren gebrek aan draagvlak onder inwoners en raadsleden voor een windpark van vijf turbines is als een van de voornaamste weigeringsgronden genoemd. Door het college is vervolgens een ontwerp-weigeringsbesluit genomen, waarmee de ontwikkeling van het windpark voorlopig stilligt. De weigering van de vvgb is strijdig met de gemaakte bestuurlijke afspraken, mist een rechtsgeldige weigeringsgrond en gaat voorbij aan de maatschappelijke noodzaak voor duurzaam opgewekte stroom. De provincie dit ook aangegeven in haar zienswijze op het ontwerp-vvgb..

Rol provincie

De provincie is op grond van de Elektriciteitswet bevoegd gezag voor windparken boven de 5 MW. Met Nissewaard heeft Zuid-Holland een bestuursovereenkomst gesloten dat als Nissewaard conform de afspraken een spoedige realisatie van windenergie mogelijk maakt, wij afzien van het inzetten van onze bevoegdheid. Als blijkt dat de gemeente niet of niet tijdig voldoet aan haar afspraken, zijn Gedeputeerde Staten bevoegd om haar bevoegdheden terug te nemen en met een zogeheten projectbesluit voor windenergie de oorspronkelijke plannen mogelijk te maken. Het projectbesluit vervangt onder de huidige Omgevingswet de procedure van een provinciaal inpassingsplan (PIP).

De provincie heeft zich net als Nissewaard in diverse bestuurlijke afspraken, zoals het convenant Windenergie, het Klimaatakkoord, de RES Rotterdam Den Haag en de bestuursovereenkomst, gecommitteerd om te helpen de opwek van windenergie in Nissewaard mogelijk te maken. Ook in het coalitieakkoord 2023-2027 'Krachtig Zuid-Holland' is afgesproken dat wij gemeenten aan gemaakte afspraken over duurzame energie opwek houden, en dat wanneer er moeite is om dit binnen de afgesproken termijnen na te komen wij de gemeente ondersteunen. Indien nodig kan het provinciaal instrumentarium worden ingezet om deze doelen te bereiken.

De provincie pakt nu actief een bemiddelende rol.. De inzet is om HVC en Nissewaard tot een oplossing te laten komen waardoor voldaan wordt aan alle juridische en bestuurlijke kaders. Wij hadden al geregeld ambtelijk en bestuurlijk contact met de gemeente en ondersteuning aangeboden bij de realisatie van windpark Brielse Maasdijk. Sinds de weigering van de vvgb zetten wij actief in op bemiddeling om escalatie te voorkomen. Hiertoe hebben wij diverse Bestuurlijke Overleggen geïnitieerd waaraan ook grondeigenaar Waterschap Hollandse Delta heeft deelgenomen. Daarbij moeten we constateren dat gezien de hierboven geschetste situatie het niet eenvoudig blijkt om tot een oplossing te komen.

Scenario's voor vervolgproces

De zienswijzeperiode voor de ontwerp-omgevingsvergunning is afgelopen. Het is nu aan de gemeente om de ingediende zienswijzen te verwerken tot een advies aan de raad, waarna naar verwachting eind april 2024 een raadsbesluit over de vvgb wordt genomen en een collegebesluit over de omgevingsvergunning.

Op dit moment zien we de volgende twee scenario's:

1. Het is mogelijk dat de gemeenteraad, bijvoorbeeld naar aanleiding van de ingediende zienswijzen, toch een vvgb zal afgeven. Hierna kan het college ook positief besluiten over de aangevraagde omgevingsvergunning en kan het realisatieproces van het windpark door.
2. Als er geen overeenstemming wordt gevonden tussen HVC en de gemeente, is het waarschijnlijk dat de vvgb en de omgevingsvergunning niet worden afgegeven. Dan zou de realisatie van het windpark stil komen te liggen.

Tegen dit besluit kan een beroepsprocedure worden opgestart. Dit is een jarenlang traject, waarna bij een positieve uitspraak nog geen vergunning is vergeven en de huidige situatie zich kan herhalen. Verder kan HVC een schadeclaim indienen bij de gemeente voor de kosten van de jarenlange projectvoorbereiding en mogelijk ook de inkomstenderving.

Daarnaast kan HVC, met het oog op de provinciale bevoegdheden voor windenergie, de juridische kaders en gemaakte bestuurlijke afspraken ook een vergunningsaanvraag bij de provincie indienen, waarna de provincie met een projectbesluit windpark Brielse Maasdijk mogelijk zal moeten maken.

Tot slot is in de afgelopen periode gesproken over een alternatieve aanvraag van maximaal drie windturbines, waarbij de onrendabele top van HVC (die dan twee turbines mist in de business case) wordt gecompenseerd door bijvoorbeeld een zonneveld op nabijgelegen grond. Dit zou een nieuwe vergunningsaanvraag vereisen, inclusief jarenlang onderzoeks- en besluitvormingstraject. Geconstateerd is dat dit geen reële oplossing is, omdat het onvoldoende compenseert en wel veel extra doorlooptijd, inzet en kosten met zich meebrengt.

Een alternatief is het wél vergunnen van de huidige aanvraag, maar deze niet geheel te benutten. HVC en de gemeente zouden hierover dan aanvullende afspraken kunnen maken, inclusief de compensatie voor de dan ontstane onrendabele top. Naast de vraag of de gemeente hier budget voor vrij wil maken blijkt dit uit een eerste advies aan de gemeente ook juridisch complex te liggen.

Zoals gezegd is scenario 2 niet de insteek van de betrokken partijen, en houden wij hoop dat de komende periode tot een oplossing kan worden gekomen. Wij zullen u informeren over de voortgang op dit dossier en wat dit eventueel betekent voor de provincie.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

drs. J. Smit

Bijlagen

1. Tijdelijk Windpark Brielse Maasdijk
2. Bestuursovereenkomst windenergie Provincie Zuid-Holland / Gemeente Nissewaard
3. GS-Brief aan Nissewaard over besluit ontwerp-vvgb Windpark Brielse Maasdijk

Afschrift aan

Gemeente Nissewaard
HVC
Waterschap Hollandse Delta